

Den svenske regerings plan for privatisering af statslige selskaber

Den svenske regering har sat en privatiseringsproces i gang med frasalg af statslige aktieposter i 6 forskellige selskaber. Potentialet for privatiseringer er dog endnu større, idet den svenske stat har helt eller delvist ejerskab i 54 aktieselskaber. Blandt de 54 selskaber har den svenske regering nævnt SAS og Svenska Spel som privatiseringskandidater, og kun 2 selskaber betegnes som ikke-privatiseringsegne. Provenuet fra salgsprocessen forventes at blive 50 mia. SEK om året de næste tre år, eller 150 mia. SEK i alt i perioden 2007-2009. Provenuet skal gå til at betale af på statsgælden. Med en estimeret værdi på 675 mia. SEK og omkring 190.000 ansatte er den svenske stat landets største virksomhedsejer, og den svenske regering lægger op til, at statens rolle fremover kun skal være at udstikke reglerne for erhvervslivet og markedet, og dermed ikke selv deltage i konkurrencen gennem statslige selskaber.

De fire svenske regeringspartier¹ fremlagde allerede i deres valgprogram² fra februar 2006 intentioner om privatisering af statslige selskaber. Argumenterne for privatiseringsplanen var følgende: For det første er der dokumentation for, at statsligt ejerskab af selskaber hæmmer økonomien. For det andet er der en række problemer forbundet med, at staten både er ejer af et selskab på et givent marked og samtidig udstikker reglerne for dette marked. For det tredje erklærede de borgerlige partier det som sit grundprincip, at konkurrenceudsat virksomhed bedrives bedst i privat regi.

Den svenske regering fulgte 1. marts 2007 op på sit valgoplæg med et lovforslag³, der lægger op til at mindske den statslige ejerandel i 6 forskellige selskaber, jf. tabel 1. Således søger regeringen Riksdagens godkendelse til frasalg, helt eller delvist, af nedenstående aktieposter i løbet af perioden 2007-2009.

Tabel 1. Selskaber, hvori regeringen planlægger frasalg af statens ejerandel

	Statens ejerandel
Bankkoncernen Nordea	19,9%
Börsföretaget OMX	6,6%
Bolåneinstitutet SBAB	100,0%
Teleoperatören TeliaSonera	45,3%
Fastighetsbolaget Vasakronan	100,0%
Sprittillverkaren Vin & Sprit	100,0%

Kilde: Rapport för företag med statligt ägande januari–september 2006

Potentialet for privatiseringer er dog endnu større, idet den svenske stat har helt eller delvist ejerskab i 54 aktieselskaber, jf. tabel 2. Med en estimeret værdi på 675 mia. SEK⁴ og omkring 190.000 ansatte⁵ i de statslige selskaber er den svenske stat Sveriges største virksomhedsejer, og den svenske regering erklærer det som sit mål at ændre på dette forhold.⁶

Salget af statslige aktier i selskaberne i tabel 1 udgør således første bølge i regeringens overordnede privatiseringsplan. Regeringen ønsker således at kunne gå videre med privatisering af øvrige statslige aktieselskaber. Ud af de 54 selskaber har regeringen kun udelukket privatisering af to af disse selskaber (Vattenfall og mineselskabet LKAB)⁷. Blandt

¹ Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna og Centerpartiet, tilsammen kaldet Allians för Sverige.

² En politik för arbete och trygghet, Allians för Sverige, februar 2006.

³ Regeringens proposition 2006/07:57 Försäljning av vissa statligt ägda företag

⁴ Rapport för företag med statligt ägande januari–september 2006

⁵ Regeringens proposition 2006/07:57 Försäljning av vissa statligt ägda företag

⁶ "Sweden prepares a wave of privatization" af Ivar Ekman, International Herald Tribune, 5. marts 2007.

⁷ "Sweden prepares a wave of privatization" af Ivar Ekman, International Herald Tribune, 5. marts 2007.

privatiseringskandidaterne har den svenske regering nævnt SAS og Svenska Spel (det der i Danmark svarer til Danske Spil).

Provenuet fra salgsprocessen estimeres at blive 50 mia. SEK om året, eller 150 mia. SEK (ca. 120 mia. danske kroner) for hele perioden 2007-2009. Dette provenu skal ikke gå til at finansiere løbende offentlige udgifter, men til at afdrage på statsgælden.

Ifølge lovforslaget er det konkrete hovedmål med privatiseringsplanen at skabe vækst og arbejdspladser i den private sektor. Privatisering af statslige selskaber fremmer dette gennem en tydeligere rollefordeling mellem privat og offentligt ejerskab, hvor staten sikrer private virksomheder bedre forudsætninger for at konkurrere på lige vilkår, uden at staten samtidig selv optræder som virksomhedsejer.

Tabel 2. Oversigt over aktieselskaber med statsligt ejerskab

	<u>Statens ejerandel</u>
Arbetslivsresurs AR AB	100%
A-banan projekt AB	100%
Akademiska hus AB	100%
ALMI Företagspartner	100%
Apoteket AB	100%
Bostadsgaranti, AB	50%
Dom Shvetsii, A/O	36%
GreenCargo AB	100%
Göta kanalbolag AB	100%
Imego AB	100%
Innovationsbron AB	16%
IRECO Holding AB	55%
Kasernen Fastighets AB	100%
Kungliga Dramatiska Teatern AB	100%
Kungliga Operan AB	100%
Lernia AB	100%
LKAB	100%
Nordea AB	20%
Norrland Center AB	33%
OMX AB	7%
Posten AB	100%
Samhall AB	100%
SAS AB	21%
SBAB	100%
SIS Miljömärkning AB	10%
SJ AB	100%
SOS Alarm Sverige AB	50%
SP Sveriges Provnings och Forskningsinstitut AB	100%
Specialfastigheter Sverige AB	100%
Statens Bostadsomvandling AB	100%
Statens väg-och baninvest AB	100%
Stattum, Fövaltningsaktiebolaget	100%
Sveaskog AB	100%
SVEDAB	100%
Swedcarrier AB	100%
Swedesurvey AB	100%
Swedfund International AB	100%
Svensk Bilprovning AB	52%
Svensk Exportkredit AB	100%
Svenska Miljöstyrringsrådet	85%
Svenska rymdaktiebolaget	100%
Svenska Skeppshypotekskassan	100%
Svenska Spel AB	100%
SweRoad AB	100%
Systembolaget AB	100%
TeliaSonera AB	45%
Teracom AB	100%
V&S Vin & Sprit AB	100%
Vasakronan AB	100%
Vasallen AB	100%
Vattenfall AB	100%
Venantius AB	100%
VisitSweden AB	50%
Voksenåsen AS	100%

Kilde: Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande 2005